

Divadlo prímesťák 2013- Scenár

1.deň

Scéna 1:

Rozprávač: „František sa narodil v talianskom meste Assisi na úpätí hory Monte Subasio v roku 1181. Bol pokrstený ako Giovanni, teda Ján. Vo svojej mladosti viedol František bezstarostný život s dostatkom finančných prostriedkov.“

František šermuje do prázdna s mečom hovorí o svojej budúcej sláve ako bude rytierom, nebude už predávať látky, všetko hovorí svojmu pobočníkovi.

Fr: Keď budem poriadne veľký, budem rytierom. Nebudem už viac predávať otcove látky. Budem statočne bojovať za svoju vlasť na bojiskách. Takže Illuminato, čo si myslíš budem dobrý rytier ?

Il: Rytieri sú blázni, vyhľadávajú problémy kde sa dá, a potom sa vystroja aby im zabránili.

Fr: Čo tam po problémoch myslíš na život, tak o 20 rokov budem slávny rytier a ty nebudeš Giovanniho pomocník v obchode , ale Illuminato zbrojnoš rytiera Giovanniho, pána z Assisi.

Scéna 2:

František prichádza k otcovi.

Rozprávač: „Keď sa jeho otec vrátil z cesty po Francúzsku, rozhodol sa mu zmeniť meno na František.“

Otec: „Giovanni, už viac nebudeš Giovanni. Zaľúbil som sa do Francúzska, tvojim menom bude František. Ako dlho som čakal na tento moment- môj syn rytierom.“

Fr: Zatiaľ sú to len šaty a predstavy, no neskôr sa to stane realitou.

Otec: To sú detaily, po tom ako vyhráte súper bude utekať kade tade a uvidíš z teba bude rytier.

Fr.: „Dúfam otec.“

Rozprávač: „František naplňal otcovu predstavu, zaľúbil sa do Francúzska. Páčili sa mu francúzske piesne, romancy i potulný trubadúri, ktorý putovali Európou. Bol tiež dobrý v obchode. Ale František chcel viac, viac ako len bohatstvo. No nie svätosť. František chcel byť šľachticom.“

Scéna 3:

František sa rozpráva s matkou.

Matka : „Poznám svojho malého chlapca František. Bude ti zima v týchto šatách.“

Fr: „Ja už nie som malý mama.“

Matka: „Áno, ale stále máš veľké sny malého chlapca, no nezabudni na svoju dobrotu.“

František z úsmevom odchádza.

František a skupinka priateľov hrajú poker, objednávajú si nápoje, smejú sa.

Krčmárka: „Prinesiem vám účet?“

Jeden z priateľov: „Ehm... áno, áno, iste..“

Fr.: „Daj, ja to zaplatím.“

Vstávajú od stola, vychádzajú z krčmy. Na rohu uvidia malomocných, ktorých sa jeden z jeho spoločníkov snaží zabiť. Keď to František uvidí pribehne a povie :

Fr.: „Rytiersky meč nie je hodný krvi malomocného nechaj ho ísť!“ Na to odpovie jeho spoločník.

Sp.: „Malomocný v meste pred bitkou sú zlé znamenie“

Rozprávač: „František tú noc nespál a rozmyšľal nad svojim činom a nad zajtrajšou bitkou o mesto.“

2.deň

Scéna 1:

Rozprávač: „Vojna bola tým miestom, kde sa dá získať sláva, po ktorej František túžil. V roku 1199 vypukla v Assisi občianska vojna medzi mešťanmi a šľachtou. Mladý František sa do vojny zapojil v meštianskych oddieloch. V roku 1202 vytiahol Assisi do boja proti susednému mestu Perugia.

Na javisku: Spomalené zábery- bitka (meče...). Fr. vyhráva posledný súboj no vzápätí ho obkľúčia, spútajú ho.

Fr.: „(pokrik)..Vprééd! Už máme víťazstvo takmer v hrsti....Ó nie, majú nás.“

Rozp.: „Vojna skončila pre Assisi porážkou a František padol do zajatia, z ktorého ho musel vykúpiť jeho otec. František v zajatí ťažko ochorel. Prisnil sa mu sen s veľkým palácom plným zbraní a začal si ho mylne vykladať, že sa má pripojiť opäť k vojsku.

Scéna 2:

Rozpr.: „Medzi tým Františkov otec sa dozvedel že je živý a mal z toho veľkú radosť.“

Otec: „Keď zaplatím výkupné, privediem ho späť a budeme pokračovať tam kde sme skončili.“

Scéna 3:

Rozprávač : „Otec prichádza po Františka, ktorý si uvedomil svoje hodnoty.“

Fr: „Mal som šťastie otec, ostatní neprežili, vráťme sa do Assisi poďme domov.“

Za Františkom prichádza mama a on jej hovorí: „ Mala si pravdu bola mi zima“

Scéna 4:

Rozpr.: „Pri ďalšej príležitosti však František opäť vstúpil do bojov.

Fr.: „Och, čo to vidím, kto mi to ide oproti?...Chudobný rytier, veď nemá ani poriadnu výbroj. Bolí ma srdce, keď to vidím.“

Rozp.: „František ihneď zvliekol časť svojho rytierskeho zbrojenia a dal ho biednemu rytierovi. Po prvej bitke sa mu znova snívalo:“

Hlas: „Prečo opúšťaš Boha, bohatého Pána a chceš slúžiť len jeho chudobnému služobníkovi?“

Rozp.: „To pochopil ako výzvu k duchovnému životu. Tým začal postupný proces jeho obrátenia. Začal sa vyhýbať obľúbeným kratochvíľam a bohémskym priateľom. Začal viac času tráviť v modlitbe.“

3.deň

Scéna 1:

Na javisku: Fr.prichádza za búrky do kostola na ktorý mu ukázal jeden z jeho priateľov .

Rozp.: „František sa raz modlil v kostole San Damiano, keď k nemu prehovoril Kristus z kríža:“

Hlas: „František nevidíš, že sa môj dom rozpadá? Oprav ho! **(3x)**“

František objíma kríž v kostole . Plače. Vychádza von.

Scéna 2:

Fr.: „Potrebujem zohnať peniaze na opravu kostola....hmm...Musím predať otcove látky a aj koňa.“

Na javisku: Fr.s kladivom opravuje kostol, predáva koňa (podáva si ruku s kupcom a dostáva od neho peniaze), látky no aj ich rozdáva, je šťastný no prichádza otec.

Otec: „Kto ti to nakázal pomiatol si sa ? Koľko si aspoň zarobil ?“

Fr: „Dost , na to aby som dal peniaze na opravu kostola kňazovi.“

Otec „ Si blázon? Matka božia ja ti ukážem, potratil si rozum ?“

+súčasne

Rozp.: „ František si okamžite zadovážil stavebný materiál a začal kostol opravovať. Na opravu kostola zobral František peniaze z obchodu svojho otca. Predal aj ich koňa. To viedlo k hádkam s otcom a dokonca k súdnemu sporu. Pri súdnom pojednávaní sa František donaha vyzliekol, dramaticky sa vzdal svojho dedičstva a zriekol sa otca slovami:“

Fr: „ Otec uvedomil som si že sú podstatnejšie veci, (dramatická pauza)vzdávam sa všetkého, vzdávam sa svojho dedičstva a zriekam sa svojho otca! Do dnešného dňa som ťa volal Otec. Odteraz však chcem hovoriť: Otče, ktorý si na nebesiach.“

František sa počas monológu vyzlieka a dáva si krabicu s olivovým listom.

Rozprávač: Od tohto momentu František začal žiť úplne iný život, zanevrel na svetské veci a uprel svoj pohľad na sestru chudobu.

4.deň:

Scéna 1:

Rozp.: „František žil skromne, jednoduchým životom a k tomuto životu pozýval aj ostatných, ktorý sa k nemu postupne pripájali.“

František na javisku pomáha druhým a prídu k nemu dvaja jeho starí známi.

Pavol: „Pozorujeme ťa takto už dlho ! Sám máš ťažkosti a si chudobný a ty pomáhaš ostatným z biedy? Prečo to robíš?“

Fr.: „Lebo oni to potrebujú viac než ja , podťe, pridajte sa ku mne, pomáhajme spolu a sami sa presvedčte, že len život pre druhých stojí za to!“

Rozprávač: Tak František získal prvých spolupratov a rozhodol sa založiť rehoľu.

Scéna 2:

Rozp.: František a rehoľníci vždy boli v dobrej nálade a so spevom nabádali ľudí k pokániu. No na vytvorenie vlastnej rehole, však potrebovali povolenie od pápeža Inocenta III.“

Na javisku: Pápež v bielom rúchu sedí za stolom, Fr.u neho prosí:

František: „Drahý Otče, ja so svojimi priateľmi sme potulnými kazateľmi pokánia. Už dlho sa stretávame, pomáhame chudobným a chorým a nabádame ľudí k dobrým skutkom a pokániu. Preto ťa prosíme o povolenie založenia našej vlastnej rehole františkánov aby sa dobro mohlo šíriť ďalej.“

Pápež: „Milý František, všetko, čo robíte je správne. Avšak bez pevne stanovených pravidiel vašej rehole, vám zatiaľ nemôžem dať oficiálne povolenie. Dovoľujem vám, však, pokračovať v tak záslužnej činnosti.“

Scéna 3:

Na javisku: Fr.berie svojich spolupracovníkov a pomáhajú chorým obväzovať rany,...

Rozp.: „Františka to však nesklamalo, práve naopak, povzbudilo ho to k ďalším dobrým skutkom a snahe rozširovať okruh priateľov. Pochopil, že sám nemôže ohlasovať Božiu dobrotu, potrebuje spoločenstvo.“

5.deň

Na javisku: Spomalené zábery- Fr.v bojoch (znova meče...), zajmú ho, spútajú a predvedú pred sultána.

Dramatická hudba povzbudivé výkriky Františka

+súčasne

Rozp.: „František bol veľmi priamy. Keď putoval do Sýrie k moslimom počas piatej križiackej výpravy, rozhodol sa, že pôjde priamo za sultánom, aby prosil o mier. Keď bol so svojimi bratmi zajatý, bolo naozaj zázrakom, že neboli zabití. Namiesto toho bol František privedený pred sultána:

František: „Prišli sme z Assisi a sme kresťania.“

Generál: Prišli ste bojovať za kríž?

František kýva hlavou.

Fr: „ Prišli sme sa porozprávať o Ježišovi synovi Márie ktorý sa spomína aj vo svetom Koráne.“

Generál : „ Sú to špióni dajte ich sťat!“

Sultán : Stojte ! V mene sultána v mene mojom , hovoria že sú kresťania , slúžia Bohu budú mojimi hosťami.

Spolu sedia na sedačkách:

S: „Máte tam teraz pápeža Inocenta III? No áno, áno, muž veľmi hlbokoj nábožnosti, v súkromnom živote prísny, až asketický a zaniatený. Skvelý organizátor, rodený imperátor, ale predovšetkým kňaz a duchovný pastier. Vysoko vzdelaný právnik v neposlednom rade...Ale prečo ste prišli s loďami a mečmi na boj?“

Fr: „Prišli sme s prosbou o odpustenie, za utrpenie ktoré uvalili moji ľudia na tvoj ľud

Sultán je očarený

S: „Máš odvahu rytiera!

F: „ Istý čas som ním chcel byť.“

Rozprávač :„Po krátkej chvíli ,Sultán očarený Františkom a jeho modlitbami, povedal:

Sultán: „Máš pravdu. Ale ja môžem konvertovať na tvoju vieru, ktorá je skutočne krásna, no my obaja by sme boli zabití.“

Rozp.: „ František bol dôkazom toho, že svedectvo života mení všetkých ľudí, Sultán si z Františka spravil veľmi dobrého priateľa a odprevadil ich na cestu späť do Talianska.“

6.deň

Na javisku: Fr. s priateľmi v monterkách ťažko pracujú (fúrik, kladivo, tehly,...). Napriek ťažkej práci sa stále usmievajú. Ľudia idú okolo, začudovane sa prizierajú.

Rozp.: „Ľudia nechápali, prečo sú naplnení neustálou radosťou a oslavovaním života, keď sú bosí a oblečení do žobrácových handier. A pýtali sa :

Ľud: „Ako môžete byť stále takí veselí? Ako môže človek, ktorý nič nemá, byť šťastný? Ako môžu zdravieť s úsmevom ľudí, ktorí po nich hádžu skaly?“

František: „Základom je stále sa usmievať, vtedy je život oveľa krajší.“

Rozp.: „Prechádzajúc okolo to videl aj biskup...“

Na javisku: Okolo prechádza aj biskup, zhrozí sa.

Biskup: „Aký ťažký život si si vybral František! Aká chudoba! Aký to má zmysel?“

František: „Ak by sme vlastnili hocijaký majetok, potrebovali by sme zbrane a zákony, aby sme ich mohli ochrániť. Čo môžeš urobiť človeku, ktorý nič nemá? Čo ukradneš človeku, čo nič nevlastní? Nemôžeš zruinovať človeka, ktorý nenávidí prestíž. Takto sme skutočne slobodní.“

HUDBA

Rozp.: V tomto čase vstúpila do Františkovo života Klára. Klára na rozdiel od Františka pochádzala z bohatej vrstvy a vyrastala za hrubými múrmi aristokratickej obytnej veže. Tajne začína nosiť pod sukňami drsné látky a posielat peniaze chudobným. Keď sa dozvie o Františkovi a jeho spoločníkoch, rozhodne sa žiť ako on.

Klára: „František túžim sa svojim životom pripodobniť tebe a tvojim spolubratom a tak kráčať za Kristom.“

Rozp.: „František a Klára takto spolu založili rád chudobných panien, ktoré sa neskôr nazvali klariskami.“

7.deň

Scéna 1:

Na javisku: Zahalené okná, zhasnuté svetlá, sviečky, tajuplná atmosféra. Pápež v bielom rúchu stojí pred divákmi a zo zvitku (papyrus- obraz) číta:

Pápež: „ Boh stvoril planéty a hviezdy z ohňa, vietor zo vzduchu, ryby z vody a muža zo zeme najnižšieho zo živlov preto Ja, pápež Honorius III. ku dňu 29.11.1223 roku Pána bulou Solet annuere potvrdzujem založenie rádu františkánov a Františkom pripravené stanovy:

1. Žiť v chudobe, čistote a poslušnosti
2. Ohlasovať evanjelium
3. Byť všímavý na ľudské potreby, starať sa o chorých a trpiacich
4. Šíriť dobro a lásku.

Po chvíľke ticha

P: „ Tvoj život možno pripomína kacírstvo , no tento spôsob musíme odobrať. Hoci čoskoro zistíš že to je ťažké bremä ty a tvoji spolubratia ste od teraz oficiálnou rehoľou.“

Fr.: „Bohu vďaka! Radujme sa bratia, naše modlitby boli vyslyšané.“

Spolu s priateľmi sa raduje na javisku.

Scéna 2:

Na javisku: Fr.berie drevenú postieľku, vystiela ju slamou/dekou, vkladá tam bábiku, berie pripravenú Máriu a Jozefa a zvieratká .

+súčasne

Rozp.: „O mesiac na to, pripravuje František so súhlasom pápeža v Grecciu prvý Betlehem. Postavil živé jasličky a takto dal základ vianočnej tradícií.

Scéna 3:

Na javisku: Fr.rozmiestni 14 krížov po javisku/po miestnosti.

Rozp.: „Za Ježišom kráča aj na Kalváriu, ktorou sa pre neho stal vrch Alverno. To bola predzvesť neskoršej krížovej cesty.“

8.deň

Scéna 1:

Rozprávač: Keď bol František už starší vydal sa putovať na horu Alverno kde nabral nové sily a prehodnotil stanovy rehole.

Na javisku: Fr.putuje s palicou a batohom na horu, unavený si ľahne.

František: „Som smädný!“

Zo zákulisia/z obecnstva priletí kola. Fr.sa začudovane napije.

Fr: „ Som hladný?“

znova niečo priletí

Fr: Som znudený chcem dáku hru !“

Hlas: „ Len životu potrebné veci!“

Po chvíli sa vráti Fr. späť k bratom

Scéna 2:

Rozp.: „Sám František mal účasť na Ježišovom utrpení veľkou milosťou. 14.septembra 1224 František opäť putoval na horu Alverno modliť sa.

Javisko : František znova oddychuje no vrejšie než predtým a opäť si pýta veci.

Rozprávač.: „ Keď sa František úpenlivo modlil, vtedy sa mu zjavil anjel- seraf v podobe ukrižovaného Ježiša a na telo mu vtisol stigmy- 5 Kristových rán. Bol to prvý prípad stigmácie v dejinách.“

Na javisku: Súčasne s rozprávačom prichádza biela postava, vytiahne kečup a šprtne ho Františkovi na ruky. Fr.odhaľuje svoju hrud' a pod rebrom ma červeno-bielu nafarbenú ranu- krv a voda.

R: František prežíval stigmy s neskutočnou pokorou, prijal ich ako dar, ktorý nesie a musí s ním žiť. Skromne sa modlil so svojimi spolubratmi a stigmy mu upevňovali vieru v Boha ktorého tak miloval.

Javisko : František sa modlí so stigmami.

9.deň

Na javisku: František vystupuje na vyvýšené miesto pred dav ľudí a začína kázať Božie slovo.

Rozprávač: „Jedného dňa sa František odobral do mestečka Alviano, aby tu kázal Božie slovo. Vystúpil na vyvýšené miesto, aby ho všetci videli, a prosil o pokoj.

Fr. : „Kľud prosím, kľud! Prišiel som sem, aby som vám rozprával o milosrdenstve nášho Boha. Tak ako sa píše v evanjeliu podľa Matúša: Nielen z chleba žije človek, ale z každého....ale ale, moje sestry lastovičky, už ste si toho narozprávali dosť. Teraz je čas, aby ste k slovu pustili mňa. Počúvajte Božie slovo a buďte ticho, kým nebude kázanie dokončené. „

Rozp.: „A ku podivu, lastovičky zmĺkli a nepohli sa až do konca kázania. Keď to ľudia videli, veľmi sa divili a hovorili:

Človek: „Tento muž je svätý, je priateľom Najvyššieho.“

Rozp.: „Plní hlbokéj úcty sa ponáhľali, aby sa dotkli aspoň jeho habitu a chválili a vebili Boha.“

Ľudia odchádzajú, Fr.zostáva sám so zvieratami a vtákmi.

Rozp.: „V tom čase František takmer oslepol, no naplnený radosťou skladá pieseň „brata Slnka“.

František: (netreba všetko- vybrať)

„Buď pochválený, môj Pane, so všetkým svojím tvorstvom,
najmä s pánom bratom Slnkom,
ktorý je dňom a skrže neho nám dávaš svetlo.

A on je krásny a žiari veľkým jasom;
o tebe, Najvyšší, je nám znamením.

Buď pochválený, môj Pane, za sestru
Lunu a hviezdy;
na nebi si ich utvoril jasné, vzácne a krásne.

Buď pochválený, môj Pane, za brata Vietor,
za vzduch i mračná, za jasnú oblohu i každé počasie,
čím dávaš svojim tvorom obživu.

Buď pochválený, môj Pane, za sestru Vodu,
ktorá je veľmi užitočná, pokorná, vzácna a čistá.

Buď pochválený, môj Pane, za brata Oheň,
ktorým osvetľuješ noc.

Na javisku: František sedí na zelenej deke. Okolo pribúdajú plyšáky- zvieratá a hlavne vtáky.

+súčasne

Rozp.: „Františkovo bratstvo zahŕňalo všetko Božie stvorenstvo. Veľa bolo popísané o Františkovej láske k prírode, ale jeho vzťah nebol len to. My hovoríme o niekom, že miluje prírodu a to znamená, že trávi svoj voľný čas v lese a obdivuje jeho krásu. Ale František skutočne cítil, že príroda, všetko Božie stvorenstvo, je časť jeho bratstva. Keď sa František modlil medzi stovkami vtákov, všetci pokojne sedeli pri ňom a odleteli až keď im povedal, že môžu ísť.

10.deň

Na javisku: Najprv ho nesú na nosítkach potom Fr.leží na posteli, pomaly, zdĺhavo umiera a hovorí:

(okolostojaci bratia sa k nemu striedavo netrpezlivo nakláňajú vždy, keď prehovorí)

František: „Drahí bratia... boli ste celý život verní mne, no hlavne nášmu Otcovi...Cítim, že nadišla moja hodina ...a môj čas na tejto zemi vypršal... Predtým ako navždy odídem...vás rozdeľujem do troch reholí: vy bratia budete františkánmi, vy druhá skupinka- kapucínmi a vy tam vzadu- minoriti. Ženy, nebojte sa, pre vás som tiež niečo vymyslel- vaša rehoľa sa volá klarisky. Takto viem, že je o vás postarané.“

Rozp.: „2. roky po smrti v júli roku pána 1228 bol vyhlásený za svätého pápežom Gregorom 9. Svätý František však úplne neodišiel, okrem reholí tu zanechal príklad dobroty a lásky k ľuďom i zvieratám. Ako ja môžem zmeniť seba a tento svet podľa sv. Františka?“

Hudba na koniec.